

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันที่ทำนายพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก เป็นการศึกษาในกลุ่มนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก ระยะเวลาการเก็บข้อมูลเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 204 คน ซึ่งครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive study) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก และศึกษาปัจจัยเสี่ยง และปัจจัยป้องกันที่ทำนายพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ทั้งเพศชายและเพศหญิง ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 204 คน ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเรื่อง ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันที่ทำนายพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเข้าใจและความยากง่ายในการตอบแบบสอบถาม และนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ในบริบทคล้ายกันและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำข้อคิดเห็นที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงแบบสอบถามก่อนให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistic) ด้วยค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ค่า Odds Ratio และวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยง

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย เรียนแผนการเรียนวิทย์คณิต ผลการศึกษาอยู่ในระดับกลาง ระหว่าง 3.00 – 3.49 ได้รับเงินค่าใช้จ่ายรายสัปดาห์ จำนวน 300 – 500 บาท ส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสูบบุหรี่ นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับสื่อกระตุ้นทางเพศนาน ๆ ครั้ง

ปัจจัยด้านเพื่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมดี ไม่ก้าวร้าว อันธพาล ชอบโคตเรียน ชอบลัทธิโยม และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีเพื่อนสนิทที่เคยมีเพศสัมพันธ์

ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่อยู่กับบิดา/ มารดา ซึ่งมีสถานภาพสมรสกัน พักที่บ้านของตนเองส่วนใหญ่มีมารดาที่ตั้งครรภ์อายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป และในครอบครัวไม่มีประวัติการเจ็บป่วยด้วยปัญหาสุขภาพจิต

ปัจจัยป้องกัน

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถควบคุมตนเองได้ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง

ปัจจัยด้านเพื่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเพื่อนสนิทจำนวน 4 – 6 คน และส่วนใหญ่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า กิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นประจำมากที่สุด คือ การรับประทานอาหารร่วมกัน และกิจกรรมที่ไม่ได้ทำร่วมกันมากที่สุด คือ การพักผ่อนหย่อนใจนอกบ้าน เช่น การเที่ยว ฟังเพลง ดูหนัง ส่วนใหญ่คิดว่าสมาชิกในครอบครัวรู้สึกสนิทสนมกับคนนอกบ้านมากกว่า และเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ สมาชิกในครอบครัวก็จะมาพูดคุยกันเอง สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่แสดงความรักต่อกันด้วยการดูแลเอาใจใส่กันทั้งในยามปกติ เจ็บป่วย และเมื่อมีปัญหา และไม่ยอมได้แสดงความรักความห่วงใย และความอาทรต่อกันด้วยวิธีการไหว้ ลูบหัว และกอด สิ่งที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามหน้าที่มากที่สุด คือ การรับผิดชอบงานตามหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี แต่ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวกลับร่วมกันรับผิดชอบงานของครอบครัวน้อยเกินไป เช่น งานบ้าน และส่วนใหญ่บิดา/ มารดาไม่มีบทบาททางสังคม

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก พบข้อมูล ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การได้รับสื่อกระตุ้นทางเพศ และการมีคู่อรัก/ แฟน ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทที่เคยมีเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ปัจจัยป้องกันด้านบุคคล พบว่า ความสัมพันธ์เชิงบวกและลบในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ส่วนปัจจัยป้องกันส่วนบุคคล และด้านเพื่อน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก พบว่า ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การได้รับสื่อกระตุ้นทางเพศ การมีคู่อรัก/ แฟน การมีเพื่อนสนิทเคยมีเพศสัมพันธ์ และความสัมพันธ์เชิงบวกและลบในครอบครัว โดยสามารถรวมทำนายพฤติกรรมทางเพศได้ร้อยละ 49.8 ($R^2 = 0.498, p < 0.001$)

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการทำนายพฤติกรรมทางเพศ ได้แก่ เพศ ($\beta = 0.446$) การมีคู่อรัก/ แฟน ($\beta = 0.429$) ความสามารถในการควบคุมตนเองเพศ ($\beta = 0.307$) และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เพศ ($\beta = 0.217$) ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

การวิเคราะห์พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก พบว่า ปัจจัยเสี่ยงส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การได้รับสื่อกระตุ้นทางเพศ และการมีคู่อรัก/ แฟน ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทที่เคยมีเพศสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีปัจจัยเสี่ยง

ต่อพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า นักเรียนเพศชายมีปัจจัยเสี่ยงมากกว่าเพศหญิง ผลของการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากในสังคมไทยยังมีการให้ค่านิยมในการยกย่องเพศชาย ความเป็นชายชาติรี ว่าต้องมีความสามารถทางเพศเป็นเลิศ ผู้ชายสามารถมีประสบการณ์ทางเพศได้มากกว่าเพศหญิง และได้ทั้งก่อนและหลังการสมรส ในขณะที่เดียวกันสังคมไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับพรหมจรรย์ของผู้หญิงไว้สูงมาก และปลูกฝังทัศนคติความเชื่อให้กับผู้หญิงที่คตินั้นต้องเป็นคนรักนวลสงวนตัว เพื่อป้องกันการสูญเสียพรหมจรรย์ให้กับผู้ชายที่ไม่ใช่สามีของตนเอง การให้ค่านิยมในเรื่องเพศกับเพศชายนั้นทำให้ผู้ชายเกิดความคิดเป็นผู้นำและเป็นใหญ่ในครอบครัว และทำให้เพศหญิงมีความประพฤติที่ดีเหมาะสมตามค่านิยมของสังคมไทย ดังนั้นค่านิยมและความเชื่อในลักษณะเช่นนี้ทำให้พฤติกรรมการแสดงออกด้านเพศของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เช่นเดียวกับข้อมูลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประเทศไทย พ.ศ. 2555 (สุเปีย จันทรมณี และนิรมล ปัญสุวรรณ, 2556) พบว่า และอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง และการศึกษาของ จิราวรรณ แทนวัฒนกุล (2544) พบว่า พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานที่เป็นเพศชายมีประสบการณ์ทางเพศก่อนเพศหญิง และกลุ่มตัวอย่างเพศชายเห็นว่าการถูกเนื้อต้องตัวกับคนรักถือเป็นเรื่องปกติ และเคยมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนหญิงด้วยกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณา จันทรวิจ (2544) พบว่าเพศของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นักเรียนชายมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ร้อยละ 79.30 ในขณะที่นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเพียงร้อยละ 55.3 และพบว่านักเรียนเพศชายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากกว่านักเรียนเพศหญิง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีปัจจัยเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์มากกว่าเพศหญิง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลการเรียนต่ำมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชุตินฉนทร์ รัตนวิบูลย์ และคณะ (2552) ที่พบว่า ผู้ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่า 2.50 มีเพศสัมพันธ์มากกว่าผู้ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับมากกว่า 2.5 มากถึง 2.067 เท่า ที่พบว่าที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากพฤติกรรมของวัยรุ่นที่ไม่ตั้งใจเรียน การคบเพื่อนที่ประพฤติตัวไม่ดี และชักจูงกันไปในทางที่เสื่อมเสีย รวมถึงปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ด้านสังคมที่ผลักดันให้วัยรุ่นไม่ใส่ใจต่อการเรียน และการอยู่ในช่วงวัยซึ่งเรียกได้ว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ช่วงของการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนเพศ และร่างกายจึงทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนของวัยรุ่นในปัจจุบัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง แสดงถึงสติปัญญาที่ดีกว่า ทำให้มีความตั้งใจเรียนเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนสูงกว่า มีความคิดที่มีเหตุผล และรู้จักเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองได้ ซึ่งถ้าเทียบกับนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำแสดงถึงสติปัญญาที่ด้อยกว่า ทำให้มีความคิดไม่ทันเพื่อนถูกชักจูง

ได้ง่าย และอาจนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องกับวัยและสถานภาพของการเป็นนักเรียน เช่น มาโรงเรียนทุกวันแต่มาไม่ถึงโรงเรียน ไม่สนใจการเรียน คี๋มสุรา สอดคล้องกับการศึกษาของ ทวีวรรณ ชาลีเครือ (2542) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งพบว่า การหนีเรียนหรือการถูกพักการเรียนมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในโรงเรียน

การดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่ ข้อมูลจากการศึกษาที่พบว่าวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายทั้งการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการสูบบุหรี่ซึ่งพบว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดตาก และสอดคล้องกับการศึกษาหลาย ๆ ฉบับ เช่น Sales et al.(2014) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์และปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นหญิงซึ่งอธิบายได้ว่าการดื่มแอลกอฮอล์ทำให้วัยรุ่นขาดสติไม่สามารถควบคุมตนเองได้หากมีอารมณ์ทางเพศและนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายและการที่พบวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่อาจเกิดจากวัยรุ่นขาดความอบอุ่นทางใจมีความเครียดจากปัญหาครอบครัวที่บิดา มารดาหย่าหรือแยกกันอยู่ต้องอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดาเช่นเดียวกับการศึกษาของ อาภา ศิริวงศ์ ฌอชญา (2544) เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่ามีคนไทยที่ดื่มสุราจนเป็นนิสัย 1.6 ล้านคนและถ้านับรวมผู้ดื่มสุราในปริมาณและสัดส่วนต่าง ๆ รวมไปถึงสุราเถื่อนมีมากถึง 26 ล้านคนซึ่งในจำนวนนี้มีจำนวนเด็กวัยรุ่นรวมอยู่ด้วย (สมประสงค์ พระสุจันทร์ทิพย์, 2545) เพราะวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงทัศนคติและสร้างเอกลักษณ์ของตนเองมีความขัดแย้งและมีความเครียดอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสตรีระอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เป็นวัยที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่ต้องการแบบอย่างที่ดีในการเลียนแบบต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและชอบอยู่กับเพื่อน ๆ เป็นกลุ่มในวัยนี้ถ้ามีเหตุการณ์หรือสภาวะแวดล้อมที่ทำให้จิตใจไม่สบายหรือว่าวุ่นใจหรือถูกเพื่อนชักชวนอาจเป็นการผลักดันให้วัยรุ่นหันเข้าหาสุรา

นอกจากนี้ยังพบว่า วัยรุ่นในปัจจุบันมีพฤติกรรมการดื่มสุราและของมีเมาในช่วงงานเทศกาลงานสังสรรค์ของกลุ่มและนิยมไปที่ชวากลางคืนตามสถานบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งในสถานบันเทิงส่วนใหญ่ นั้นมีการจำหน่ายเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์อยู่ด้วยเสมอและพบว่าหลังจากที่วัยรุ่นได้ดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์เหล่านั้นแล้วส่วนใหญ่จะลงด้วยการมีเพศสัมพันธ์ (สมประสงค์ พระสุจันทร์ทิพย์, 2544) และเมื่อดื่มเครื่องดื่มเหล่านี้เข้าไปทำให้ปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายมากขึ้นฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ทำให้ความจำความสามารถในการเรียนรู้สมาธิและการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ลดลงขาดการยับยั้งชั่งใจความรู้สึกกลัวสิ่งต่าง ๆ ลดลงสติสัมปชัญญะเสียไปกล้าแสดงพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ มาก

ขึ้นจนบางครั้งแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวกล้าพูดหยาบกล้าแสดงความรู้สึกทางเพศหรือกล้าแสดงพฤติกรรมทางเพศที่เคยเก็บกดไว้ดังนั้นการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์เข้าไปจึงทำให้มีโอกาสเกิดเพศสัมพันธ์ขึ้นระหว่างนักเที่ยวกลางคืนด้วยกัน

การได้รับสื่อกระตุ้นทางเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศ อภิปรายได้ว่า การบริโภคสื่อต่างๆที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม เช่นการดูสื่อลามกอนาจาร เป็นสิ่งกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเกิดอารมณ์ทางเพศเกิดความอยากรู้อยากลองทำตามสื่อที่ได้ดูมาวัยรุ่นบางคนมีการเรียนแบบพฤติกรรมของบุคคลต้นแบบที่มีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสมจากสื่อทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น (วารุณี พองแก้ว และคณะ, 2554) และประการสำคัญ คือ การสื่อสารเรื่องเพศภายในครอบครัวจะเป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญที่ทำให้วัยรุ่นจึงเลือกเรียนรู้จากสื่อโดยขาดวิจารณญาณไม่รู้เท่าทันสื่อสื่อจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างมากในยุคของการสื่อสารที่ไร้พรมแดน โดยเฉพาะปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ ซึ่งมีความรวดเร็วและเข้าถึงง่ายทำให้วัยรุ่นสามารถเลือกรับสื่อได้ง่ายขึ้นโดยไม่ต้องผ่านผู้ปกครอง สามารถเปิดใช้ได้ทุกที่ทุกเวลาซึ่งจากการศึกษาของ ฌัฐกร อมาตยกุล (2548) และชุตินันท์ รัตนวิบูลย์ และคณะ (2552) พบว่า การที่วัยรุ่นไม่เคยสื่อสารเรื่องเพศกับบิดามารดาทำให้วัยรุ่นไปแสวงหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมากขึ้น

ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน ได้แก่ การมีเพื่อนสนิทที่เคยมีเพศสัมพันธ์ซึ่งโดยธรรมชาติของวัยรุ่นจะมีความใกล้ชิดกับเพื่อนมากกว่าคนในครอบครัวเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์จากเพื่อนโดยเพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิดค่านิยมรวมถึงพฤติกรรมของวัยรุ่นมีอิทธิพลทั้งการให้ข้อมูลให้มีทัศนคติความเชื่อและมีพฤติกรรมแบบเดียวกันและยังมีอิทธิพลโดยการกดดันให้เพื่อนในกลุ่มมีพฤติกรรมเช่นเดียวกัน (วารุณี พองแก้ว และคณะ, 2549) โดยในช่วงชีวิตวัยรุ่นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนจะแน่นแฟ้นมากกว่าคนในครอบครัวเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อความคิดค่านิยมและพฤติกรรมของวัยรุ่นมีงานวิจัยหลายฉบับพบว่า เพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นดังเช่น ดาราวรรณ นันทะ และคณะ (2551) พบปัจจัยสนับสนุนด้านเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ยุพา พูนขำ และคณะ, 2553) สอดคล้องกับการศึกษาของวารุณี พองแก้ว และคณะ (2549) และ รัชกาลัญญ์ ประกอบชัยญะศิริ (2556) ที่พบว่า การคบเพื่อนที่เคยมีเพศสัมพันธ์เพิ่มความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น (World Health Organization (WHO), 2005; ยุพา พูนขำ และคณะ, 2553; ฌัฐกร อมาตยกุล, 2548; ชุตินันท์ รัตนวิบูลย์ และคณะ, 2552; วงศ์เดือน สุวรรณศิริ, 2551) โดยเพื่อนมีอิทธิพลทั้งแบบให้ข้อมูลให้มีทัศนคติความเชื่อรวมถึงมีพฤติกรรมแบบเดียวกันและมีอิทธิพลแบบกดดันเพื่อนในกลุ่มให้มีพฤติกรรมแบบเดียวกัน (วารุณี พองแก้ว และคณะ, 2549) ทั้งนี้ จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การมีเพื่อนในกลุ่มหรือเพื่อนสนิทที่เคยมีเพศสัมพันธ์และการถูกเพื่อนชักชวนให้ มีเพศสัมพันธ์ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นเนื่องจากขาด

ทักษะชีวิต (Life skill) ด้านการปฏิเสธคั้งนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะการสร้างความเข้มแข็งทางใจให้แก่วัยรุ่นด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในช่วงวัยรุ่นในโรงเรียน โดยความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้บริหาร โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

2) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรวางแผนร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

3) ผู้บริหาร โรงเรียนควรจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้วัยรุ่นรู้จักเลือกการบริโภคสื่อมีความรู้เท่าทันสื่อแต่ละประเภทรู้เท่าทันในเนื้อหาของสื่อซึ่งอาจต้องสอดแทรกเพิ่มในสาระการเรียนรู้ของนักเรียนทุกระดับชั้นเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีทักษะการคิดและตัดสินใจเลือกบริโภคสื่อที่มีเนื้อหาเหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเนื่องจากพบว่าสื่อมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นสื่อดังกล่าวได้ง่าย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้คือวัยรุ่นในระบบการศึกษาเท่านั้นดังนั้นควรศึกษาวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเรื่องการมีเพศสัมพันธ์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นทั้ง 2 กลุ่มว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2) ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่อาจส่งผลต่อปัจจัยเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น เช่น แรงสนับสนุนทางสังคม ทักษะชีวิต ซึ่งข้อมูลที่ได้เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางและนโยบายในการป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นต่อไป